

A TANTÁRGY ADATLAPJA

A 18-19. századi magyar irodalom kortárs reprezentációi

Egyetemi tanév 2025/2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (Főszak)
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	A 18-19. századi magyar irodalom kortárs reprezentációi			A tantárgy kódja	LLM3162
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Biró Annamária				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Biró Annamária				
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	3	2.6. Értékelés módja	ÉK
				2.7. Tantárgy típusa	Opcionális

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	42	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor/projekt	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					8
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					8
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					8
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					28
3.8. A félév összóraszám					70
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Infrastruktúra egyes témákhoz (vetítő, laptop, internet); könyvek
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Infrastruktúra egyes témákhoz (vetítő, laptop, internet); könyvek

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	C1.1 A fogalmak meghatározása, az általános nyelvészeti, az irodalomelméleti és a komparatistikai szaknyelv jellegzetességeinek felismerése és példázása; a humántudományok interdiszciplináris elemzési módszereinek ismerete. C1.2 A világ- és összehasonlító irodalom változásainak és a központi témáinak meghatározása és leírása, az általános nyelvészeti változások leírása és a modern irodalomelmélet fogalmainak, nézőpontjainak és módszereinek leírása. C1.3 Az általános nyelvészet, az irodalomelmélet és a komparatistika fogalmainak alkalmazása a kutatásban és az irodalmi/kulturális jelenségek viszonylatában. Az irodalmi diskurzus kapcsolata a kulturális diskurzussal általában, valamint a tudományossal. C1.4 A nézetek és elméleti irányzatok kritikai megközelítése az irodalom és a nyelv tanulmányozása során.
Transzverzális kompetenciák	CT1 A nyelv és irodalom szakterület szempontjainak használata figyelembe véve a szakmai etikát. CT2 Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri a korszak irodalomtörténetének alapfogalmait, műfaj történeti folyamatait, műfajait, szerzőit, irodalmi szövegvilágát és az alapvető történelmi hátteret, valamint a vonatkozó szakirodalmat.
-----------	---

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Képességek	A hallgató képes összefüggéseket teremteni az irodalmi szövegek, társadalmi folyamatok, műfaj történeti és esztétikai változások között, a filozófiai háttérrel fel tudja használni a szövegek értelmezésében.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni, szövegértelmező esszét létrehozni, irodalomtörténeti dolgozathoz szakirodalmat keresni és önálló gondolatmenetet kialakítani egy irodalomtörténeti problémát illetően.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Kortárs irodalmi szövegek és filmfeldolgozások viszonya az irodalmi hagyományhoz.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az előadások azokat az elméleti kereteket tekintik át, amelyek hozzájárulnak a kortárs kulturális termékek hagyománykezelési módszereinek megismeréséhez. A szemináriumokon olyan szövegek és filmek elemzésére kerül sor, amelyek 18-19. századi irodalmi szövegek, jelenségek, személyek reprezentációjára vállalkoznak.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés, tervezés. Reprezentációelméletek	Problémafelvetés és a hallgatók előzetes tájékozottságának felmérése	
2. A 18-19. századi lírai hagyomány kortárs megjelenítései (Borbély Szilárd, Kovács András Ferenc, kortárs közéleti líra, Petőfi-átiratok)	Előadás, fogalommagyarázatok	
3. Reformkori költészet és kortárs közéleti líra (Édes hazám c. kötet)	Előadás, fogalommagyarázatok	
4. Weöres Sándor: Psyché – a korszakteremtés módozatai	Előadás, fogalommagyarázatok	
5. Kortárs történelmi regény. Elméleti háttér	Fogalom-tisztázó magyarázat	
6. Életmű és ideológia a kortárs irodalomban (Péterfy Gergely, <i>A kitömött barbár</i> , Kazinczy életműve, a felvilágosodás ideológiájának problémaköre)	Fogalom-tisztázó magyarázat	
7. Történeti figurák és fiktív szereplők továbbélése (Szilasi László, Garaczi László, Láng Zsolt regényei alapján)	Párbeszédre épülő előadás	

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

Könyvészet

Bokányi Péter, „Ahogyan sohasem volt.” A történelmi regény változatai napjaink irodalmában

Rácz I. Péter: A történelmi narratíva poétikai szerepe a mai magyar irodalomban. Márton László, Láng Zsolt, Háy János és Darvasi László regényei. Prae, 2000. 1–2. sz

Hayden White: A történelem poétikája. Narratológiai kihívás a történetírásban. Aetas, 2001. 1. sz.

Hanna Pitkin, The Concept of Representation, University of California Press, Berkeley – Los Angeles, 1967.

Serge Moscovici, A szociális reprezentációk elmélete = Uő.: Társadalom-lélektan. Válogatott tanulmányok, Osiris, Budapest, 2002, 210–289.

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Szervezés, az olvasmányok, a munkamenet megbeszélése Garaczi László: Fanni	Tanár-diák dialógus	
2. Petőfi-átiratok	Vitaindító, dialógus, verselemzés, szövegértelmezés	
3. Kortárs közéleti líra	Vitaindító, dialógus, szövegösszehasonlítás	
4. Motívumok átöröklődése a 19. századból a 20. századba: Weöres Sándor: Psyché	Vitaindító, dialógus, verselemzés, szövegértelmezés	
5. Csokonai motívumkészlete és Borbély Szilárd költészete: Ámor és Psyché-szekvenciák	Vitaindító, dialógus, verselemzés, szövegértelmezés	
6. Batsányi János a kortárs irodalomban (történelmi alakok, ideológiák reprezentációja) Márton László: <i>Minerva búvóhelye</i>	Vitaindító, dialógus, szövegértelmezés	
7. Párhuzamos életrajzok: Láng Zsolt: <i>Bolyai</i> (részletek)	Vitaindító, dialógus, szövegértelmezés	

Bibliográfia

BÁN Zoltán András, Bevezetés a Psyché-analízisébe, Beszélő, 1998, 3. sz. [online]:

<http://beszelo.c3.hu/cikkek/bevezetes-a-psyche-analizesbe>

BÉNYEI Péter, A történelmi regény műfajkonstituáló tényezőinek meghatározási kísérlete. *Studia Litteraria Iuvenum* 37, 1999, 55–89.

LABÁDI Gergely: A magyar költő idegen messze földön. Márton László: *Minerva búvóhelye*. Forrás, 2007/2, 90–92.

MARGÓCSY István: Vigasztalanságok könyve. Holmi, 2007/2. <http://www.holmi.org/2007/02/ket-biralategy-konyvroi>

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a megyei tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	Kollokvium	50%
	A megadott vizsgafeladatra koncentráció, adekvát kifejezőmód		
10.5 Szeminárium / Labor	Vitaindító, szemináriumi tevékenység	Szóbeli hozzászólások	25%
	Szemináriumi tevékenység, csoportmunkában való részvétel	Csoportmunka	25%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
- Az írásbeli vizsgán átmenő jegy szerzése - Jelenlét a szemináriumokon (max. 2 hiányzás), aktivitás: szakmai jelenlét a szemináriumi. A szemináriumokon való részvétel feltétele a primér szövegek elolvasása. - Szemináriumi átmenő pontszám. - Az írásbeli feladatokban: nyelvhelyesség, helyesírás			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja						

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az *SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban* történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Kitöltés időpontja:
2025.01.25.

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025. 01. 30.

Intézetigazgató:

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása